

Напэўна, пасля „Касіў Ясь канюшыну“ гэтая *калыханка* на словы Генадзя Бураўкіна застаецца адной з самых вядомых беларускамоўных песняў. І выглядае, што гэта тая рэдкая беларуская песня, якая падабаецца ўсім, незалежна ад веку і нацыянальнасці.

Калыханкі бацькі ўсяго сьвету адвеку сьпяваюць сваім дзецям. У суседніх славянскіх народаў „калыханка“ гучыць вельмі падобна: па-польску — „*kolysanka*“, па-ўкраінску — „*колыска*“, па-чэску — „*ukolébavka*“.

Калыханка — гэта не народная песня, якую сьпявалі ўсёй вёскай, усімі пакаленьнямі. *Калыханка* — справа больш інтымная, яна не падыходзіць да масавага выкананьня на вячорках. З-за гэтага, дарэчы, амаль не існуе фальклёрных збораў *калыханак* — такія песні людзі сьпяваюць толькі сваім дзецям.

На жаль, большасьць людзей ня памятае словаў і мэлэдый *калыханак*, што ім сьпявалі маці. Таму *калыханкі* заставаліся ў сямейнай памяці толькі ў тым выпадку, калі бабуля, гушкаючы ўжо сваіх унукаў, сьпявала старыя *калыханкі*. Зь пераездам беларусаў у гарады падобная сувязь абарвалася. Большасьць сёньняшніх гараджанаў ня ведае ніякіх сямейных *калыханак*, прыдумляючы сваё альбо сьпяваючы штосьці агульнавядомае.

Хоць за апошнія гады зьявілася даволі многа разнастайнай беларускай музычнай прадукцыі, касэтаў зь беларускімі *калыханкамі* пакуль няма. Дзіцячай беларускамоўнай літаратуры, аднак, даволі шмат, і ў гэтых кніжках можна знайсці і беларускія *калыханкі*. Нам з жонкай прыйшла даспадобы такая:

Ходзіць певень па капусьце,
Носіць сон у бела хусьце.
Усім дзеткам прадаваў,
А Багусьцы дарма даў.

Зрэшты, часам бацькі пад *калыханкі* перарабляюць проста лірычныя песні: тут і „Шуміце, бярозы“, і „У суботу Янка“, і нават застольная „Ад панядзелка да панядзелка“. Усё прыдасца, абы дзіцятка заснула.

Каляды

Сяргей Шупа

Сярод усіх нашых сёньняшніх сьвятаў само гэтае слова — *Каляды* — самае нерэлігійнае, самае народнае, амаль нехрысьціянскае. Яно й ня дзіва — бо слова *Каляды* вядзе радавод ад рымскіх „*календаў*“ — вясёлых паганскіх сьвятаў на пачатку кожнага месяца.

Таму розныя нашыя цэрквы наагул спрабуюць яго пазьбягаць — яны кажуць: Нараджэньне Хрыстова, Ражаство, Раство.

Слова *Каляды* ёсьць бадай што ўва ўсіх славянскіх мовах, але значыць яно там пераважна толькі вясёлую й забаўную частку сьвята — звычай *калядаваньня* і самыя песні, што пры гэтым сьпяваюцца. Затое літоўскі назоў „*kalėdos*“, запазычаны ў беларусаў, захоўвае ў нашых суседзяў увесь багавейны арэол сьвятасьці.

А для беларусаў *Каляды* — лішняя нагода парадавацца. Нашы людзі казалі: *Калядкі* — вясёлыя сьвяткі: *бліны ды аладкі*. Што яшчэ чалавеку трэба для шчасьця?